785/07

Den 17. december 2007 blev i sag nr. 71.705:

xxxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxx

xxxxxxxxx xxx xxxx xxxxxxx
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har tre livsforsikringer i PFA Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet har vurderet hans generelle erhvervsevne og alene fundet den nedsat med halvdelen.

Selskabet har vurderet klagerens tilstand som varig på baggrund af den senest foreliggende neuropsykologiske speciallægeerklæring i sagen og har herefter vurderet, at den generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen og har udbetalt halv invalidepension.

Nævnet har tidligere den 1/5 2006 under sag nr. 66.822 truffet afgørelse i sagen. På dette tidspunkt fandt nævnet, at klagerens generelle erhvervsevne ikke var nedsat med 2/3.

To af forsikringerne, police 7356… og police 6560 …, giver ret til fulde udbetalinger og præmiefritagelse, såfremt erhvervsevnen varigt er nedsat med mindst 2/3, medens den tredje forsikring, police nr. 6265…, giver ret til udbetaling af invalidesummen, såfremt erhvervsevnen varigt er nedsat med mindst 2/3.

Klageren, der er født i 1952, blev efter realeksamen handelsuddannet. Han arbejdede efter militærtjeneste i 27 år som organisatorisk og administrativ medarbejder i et sekretariat, ligesom han i 3 år inden den ulykke, som overgik ham den 29/10 2002, arbejdede som chauffør i F. Han har efterfølgende været ansat i et fleksjoblignende arbejde 3 timer dagligt, men opsagde grundet forværring i sin helbredstilstand denne stilling til fratrædelse med udgangen af februar 2006 og er nu på fleksydelse.

Ved ulykken blev han som fører af sidste bil i en kø presset op i foranholdende bil af bagfrakommende minibus. Han bar sele, men slog hovedet tilbage i nakkestøtten ved sammenstødet, hvilket har afstedkommet udtalte hovedsmerter frontalt, smerter i nakke- og halsregion samt smerter svarende til højre skuldeblad og ud i højre over- og underarm og håndled samt i de yderste 3 fingre på højre hånd.

Efter ankenævnets kendelse 1/5 2006 fulgte selskabet op på sagen i november 2006, og der blev bl.a. foranlediget indhentelse af neurologisk speciallægeerklæring fra H.T.J. Denne har i erklæring af 8/1 2007 bl.a. anført:

> "CC har siden ulykken vært smerteplaget i hoved, nakke- og halsregion, højre skulderblad, højre over- og underarm samt højre håndled og i de 3 yderste fingre på højre hånd. Det lykkes ikke at påvise et organisk neurologisk grundlag for smerterne. Der forsøges med fysioterapeutisk behandling, men dette uden effekt. CC sættes i massiv smertebehandling og der forsøges fortsat smertelindring ad medicinsk vej.
> …
> **Konklusionen** er, at CC har nogle kognitive vanskeligheder, emotionelle problemstillinger samt betydelige fysiske gener.
>
> Der ses overensstemmelse mellem de neuropsykologiske fund og CC's klager. Fundene vurderes ikke at være hjerneskadespecifikke, men vurderes at have rod i de massive smerter, trætheden samt i den farmakologiske behandling.
>
> Det er undertegnedes vurdering, at der ikke er yderligere behandlingsmuligheder end den iværksatte medicinske smertelindring.
>
> CC har et ønske om tilknytning til arbejdsmarkedet. Denne tilknytning vurderes ikke at kunne være på almindelige vilkår, hverken hvad angår arbejdsopgaver eller omfang, men en fleksjobslignende ordning i rolige omgivelser med reel hensyntagen til afledeligheden, støjfølsomheden, trætheden og smerteproblematikken vurderes at være en mulighed."

På baggrund af den indhentede speciallægeerklæring og yderligere journalmateriale fra kommunen meddelte selskabet ved skrivelse af 23/2 2007, at erhvervsevnenedsættelsen til mindst halvdelen fandtes varig, hvorfor han var berettiget til halv udbetaling af in-

validepension. Selskabet havde ved vurderingen lagt vægt på, at han havde et ønske om tilknytning til arbejdsmarkedet, og at han ville kunne varetage et fleksjoblignende arbejde i rolige omgivelser med reel hensyntagen til afledeligheden, støjfølsomheden, trætheden og smerterne, ligesom man vurderede, at klageren med sin uddannelse og erfaring fra tidligere arbejdsområder ville være i stand til at arbejde halvdags. Afslutningsvis meddelte selskabet, at nedsættelsen til halve ydelser ville finde sted fra 1/4 2007.

Klagerens advokat var ikke enig i denne afgørelse og har i skrivelse af 7/3 2007 til selskabet bl.a. anført, at det var hendes vurdering, at klientens varige erhvervsevnetab endnu ikke kunne vurderes, hvorfor hun opfordrede selskabet til på ny at udbetale midlertidige ydelser.

Selskabet fastholdt imidlertid sin afgørelse som meddelt advokaten i skrivelse af 30/3 2007, hvoraf det bl.a. fremgik, at selskabets lægekonsulent havde vurderet, at klagerens helbredstilstand 4 år efter ulykken må betragtes som stationær, idet der efter så lang tid ikke kunne forventes en yderligere bedring.

Advokaten har ved skrivelse af 24/4 2007 indbragt sagen for nævnet med følgende påstand:

> "Det gøres derfor gældende, at PFA Pension alene bør foretage en midlertidig vurdering."

Til støtte for sin påstand har advokaten bl.a. anført:

> "Ifølge afgørelsen fra PFA Pension lægges der særligt vægt på, at min klient ikke længere er i arbejde, og at der ved den sidste ansættelse ikke blev taget hensyn til min klients gener med støjfølsomhed, hovedpine mv.
>
> Dette viser, at min klients arbejdsmæssige situation endnu ikke er afklaret, således at der for min klient ikke er tale om en varig situation. Det er på denne baggrund, at jeg ikke mener, at PFA Pension nu kan vurdere, at min klient fremtidigt vil kunne varetage et job på 1/2 tid."

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 15/5 2007 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "I den neuropsykologisk undersøgelse, der er foretaget i januar 2007, vurderes det, at han havde normal begavelse forud for uheldet. Nu findes kognitive dysfunktioner i form af let til

middelsvært nedsat psykomotorisk tempo, nedsat koncentration og let nedsat indlæringsevne og hukommelse - dog normal hukommelse for det sete (visuel). Det fremgår også at der ikke er flere behandlingsmuligheder ud over den medicinske, som han allerede modtager.
…
PFA har vurderet, at forsikrede vil være i stand til og arbejde mere end 3 timer dagligt, når arbejdet foregår i rolige omgiver med reel hensyntagen til afledeligheden, støjfølsomheden, trætheden og smerteproblematikken.

Derfor er den endelig vurdering, at hans erhvervsevne varigt er nedsat med halvdelen, men ikke med to tredjedele.

Sagen har været forelagt selskabets lægekonsulent I.F., der er speciallæge i arbejds- samt samfundsmedicin, og hun er enig i vores vurdering af sagen."

Efterfølgende har klagerens advokat ved skrivelse af 19/9 2007 indsendt kopi af skrivelse fra klageren til advokaten inklusiv smertediagrammer. Klageren har i skrivelsen bl.a. anført:

"Det ser ud som om, at PFA går ud fra, at jeg stadig er i fleksjob. Det er jeg ikke. Jeg blev sagt op pr. 1. januar 2007 og har siden været på fleksydelse. Jeg har selv i flere omgange uopfordret søgt fleksjob i en stribe virksomheder, men desværre har det ikke resulteret i job - jobcentret i Aa. Kommune har meddelt, at det ikke udfører opsøgende arbejde, og at det derfor ikke, som jeg ellers har opfordret til, kan følge op i mine ansøgninger.

Hvorfor bliver min egen læge ikke inddraget i vurderingen? Hvorfor indhenter PFA ikke oplysninger hos ham? Han er jo den, der har fulgt mig gennem hele perioden og dermed også er den person, der bedst kan vurdere, hvorledes jeg har det. - Han har for længst gjort mig opmærksom på, at min tilstand er kronisk, og det er også ham, der har vurderet, at min arbejdstid maksimalt må være tre timer dagligt, og at den skal ligge i formiddagstimerne.

Grunden til, at min arbejdstid skal ligge om formiddagen er, at jeg her har det største overskud til at kunne arbejde. Jeg skal overholde et middagshvil på 1-2 timer hver dag på grund af den medicin, jeg skal tage sammen med min frokost. Det skal blandt andet sikre mig en nogenlunde eftermiddag og aften. En meget fastlagt daglig rutine uden stor ændringer og forstyrrelser er det, der skal til for, at jeg kan komme igennem dagen med så lav smerte som mulig."

Selskabet har afslutningsvis i skrivelse af 1/10 2007 fastholdt sin afgørelse efter forelæggelse af det seneste materiale for selskabets lægekonsulent.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**
Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring (jf. 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3), og for denne del gælder reglerne i stk. 1.

…

§ 5. Udbetaling af engangsbeløb ved invaliditet

For at engangsbeløb ved invaliditet kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder, og nedsættelsen skal efter PFA Pension's skøn være varig. Det skal således være overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig behandling, omskoling, optræning eller uddannelse - er og fortsat må anses at ville være nedsat til en tredjedel eller derunder.

…

Forsikringsbetingelser den 1. januar 2002
Jyske Bank
Tryghedsgarant Nedsat Erhvervsevne

…

Generel erhvervsevnenedsættelse

§ 5. Begrebet generel erhvervsevne er grundlag for vurdering af, hvorvidt forsikrede er berettiget til forsikringsydelser ved nedsættelse af erhvervsevne.

Stk. 2. Ved generel erhvervsevne forstås evnen til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget ikke blot i forsikredes nuværende eller tidligere erhverv, men i alle erhverv.

…

Midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse

§ 5a. …

Stk. 5. Udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse finder sted fra den dag, den fagrelaterede erhvervsevnenedsættelse har varet i tre måneder. Udbetalingen sker månedligt forud med en tolvtedel af den årlige forsikringsydelse. **Der kan maksimalt ske udbetaling i en periode på op til seks måneder**. Herefter kan der alene ske udbetaling, såfremt forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat, jf. § 5."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ubetænkeligt at lægge til grund, at helbredstilstanden nu 5 år efter ulykken er så afklaret, at det kan vurderes, at klageren ikke vil kunne genoptage sit chaufførjob. Henset hertil og til det i sagen i øvrigt forelig-

gende materiale finder nævnet ikke anledning til at kritisere, at selskabet nu har bedømt klagerens generelle erhvervsevne og fundet denne nedsat til mellem 1/2 og 2/3.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann